

รายงานผลการพิจารณาศึกษา

รายงาน “การปฏิรูปประเทศด้านการเมือง : ร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรม
ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ.

เสนอตามรายงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
และตามวาระการปฏิรูปที่สำคัญเร่งด่วน (๒๗ วาระ) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กลุ่ม “คน” ”
ของ คณะกรรมาธิการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกรรมการ ๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ที่ สว(สนช)(กมร๒).๐๐๑๐/(ร.๒๕) วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ด้วยในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๗ ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ลงมติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภา ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๔ วรรคสอง (๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๙ ประกอบข้อ ๘๕ วรรคสอง แห่งข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พุทธศักราช ๒๕๖๐) มาตรา ๑๒๙ และมาตรา ๒๗๙ วรรคสอง ประกอบข้อ ๗๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง (๑) ข้อ ๒๒๑ และข้อ ๒๒๒ แห่งข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะกรรมการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นคณะกรรมการสามัญประจำสภานิติบัญญัติแห่งชาติคณะหนึ่ง มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเมืองภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ระบบการเลือกตั้ง และพรรคการเมือง รวมทั้งการดำเนินการบริหารจัดการขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งปัจจุบันกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายกล้านรงค์ จันทิก	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายกิตติ วะสีนนท์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายศิระชัย โชติรัตน์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. รองศาสตราจารย์ทวีศักดิ์ สุทกวาทิน	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์	เลขาธิการคณะกรรมการ
๖. นายนิพนธ์ นราพิทักษ์กุล	โฆษกคณะกรรมการ
๗. พลเอก อีรเดช มีเพียร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายสีมา สีมานันท์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. พลเรือเอก กฤษณา เจริญพานิช	กรรมการ
๑๐. พลเอก จีรพงศ์ วรรณรัตน์	กรรมการ
๑๑. รองศาสตราจารย์เจริญศักดิ์ ศาลากิจ	กรรมการ
๑๒. พลตำรวจโท ชาญเทพ เสสสะเวช	กรรมการ
๑๓. พลเอก เทพพงศ์ ทิพยจันทร์	กรรมการ

๑๔. พลเรือเอก ธราธร ขจิตสุวรรณ	กรรมการ
๑๕. พลเอก นพดล อินทปัญญา	กรรมการ
๑๖. นางนิพัทธา อมรรัตนเมธา	กรรมการ
๑๗. ร้อยตำรวจตรี พงษ์นิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริภาร	กรรมการ
๑๘. พลเอก พิสิทธิ์ สิทธิสาร	กรรมการ
๑๙. ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง	กรรมการ
๒๐. นายยุทธนา ทัพเจริญ	กรรมการ
๒๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิศักดิ์ ลาภเจริญทรัพย์	กรรมการ
๒๒. พลตรี สันติพงศ์ ธรรมปิยะ	กรรมการ
๒๓. นายอนุวัฒน์ เมธีวิบูลวุฒิ	กรรมการ
๒๔. นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล	กรรมการ
๒๕. พลอากาศเอก อาคม กาญจนหิรัญ	กรรมการ

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษารายงาน “การปฏิรูปประเทศด้านการเมือง : ร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. เสนอตามรายงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองและตามวาระการปฏิรูปที่สำคัญเร่งด่วน (๒๗ วาระ) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กลุ่ม “คน” ” จึงขอรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๙๖

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และนำเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

(ลงชื่อ)

ก้านรงค์ จันทิก

(นายก้านรงค์ จันทิก)

ประธานคณะกรรมการการเมือง

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวอรรทัย แหวนนาค)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการพัฒนาการเมือง

และการมีส่วนร่วมของประชาชน

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการการเมือง

สำนักกรรมการ ๒ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๘๔ - ๕ / โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๗๒

ถกลธีร์ พิมพ์

อรรทัย ทาน

รายงานผลการพิจารณาศึกษา

รายงาน “การปฏิรูปประเทศด้านการเมือง : ร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรม
ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. เสนอตามรายงานของสภาขับเคลื่อน
การปฏิรูปประเทศด้านการเมืองและตามวาระการปฏิรูปที่สำคัญเร่งด่วน (๒๗ วาระ)
ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กลุ่ม “คน” ”

ด้วยในคราวประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๗ วันพฤหัสบดีที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๗ ที่ประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้ลงมติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภา ตามข้อบังคับการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๔ วรรคสอง (๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๙ ประกอบข้อ ๘๕ วรรคสอง แห่งข้อบังคับการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พุทธศักราช ๒๕๖๐) มาตรา ๑๒๙ และมาตรา ๒๗๙ วรรคสอง ประกอบข้อ ๓๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง (๑) ข้อ ๒๒๑ และข้อ ๒๒๒ แห่งข้อบังคับการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะกรรมการการเมือง สมานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นคณะกรรมการสามัญประจำสมานิติบัญญัติแห่งชาติคณะหนึ่ง มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการพิจารณาขอหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเมืองภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ระบบการเลือกตั้ง และพรรคการเมือง รวมทั้งการดำเนินการบริหารจัดการขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษารายงาน “การปฏิรูปประเทศด้านการเมือง : ร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. เสนอตามรายงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองและตามวาระการปฏิรูปที่สำคัญเร่งด่วน (๒๗ วาระ) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กลุ่ม “คน” ” เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาต่อสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามข้อบังคับการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๙๖ ดังนี้

๑. การดำเนินงาน

๑.๑ คณะกรรมการมีมติเลือกตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑.๑ นายกล้านรงค์ จันทิก	เป็นประธานคณะกรรมการการเมือง
๑.๑.๒ นายกิตติ วะสีนนท์	เป็นรองประธานคณะกรรมการการเมือง คนที่หนึ่ง
๑.๑.๓ นายศิระชัย โชติรัตน์	เป็นรองประธานคณะกรรมการการเมือง คนที่สอง
๑.๑.๔ รองศาสตราจารย์ทวีศักดิ์ สุทกวาทิน	เป็นรองประธานคณะกรรมการการเมือง คนที่สาม
๑.๑.๕ ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์	เป็นเลขานุการคณะกรรมการการเมือง
๑.๑.๖ นายนิพนธ์ นราพิทักษ์กุล	เป็นโฆษกคณะกรรมการการเมือง
๑.๑.๗ พลเอก อีร์เตซ มีเฟียร์	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการการเมือง
๑.๑.๘ นายสีมา สีมานันท์	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการการเมือง
๑.๑.๙ พลเรือเอก กฤษฏา เจริญพานิช	เป็นกรรมการการเมือง

๑.๑.๑๐ พลเอก จีรพงศ์ วรรณรัตน์	เป็นกรรมการ
๑.๑.๑๑ รองศาสตราจารย์เจริญศักดิ์ ศาลากิจ	เป็นกรรมการ
๑.๑.๑๒ พลตำรวจโท ชาญเทพ เสสสะเวช	เป็นกรรมการ
๑.๑.๑๓ พลเอก เทพพงศ์ ทิพยจันทร์	เป็นกรรมการ
๑.๑.๑๔ พลเรือเอก ธีรธร ขจิตสุวรรณ	เป็นกรรมการ
๑.๑.๑๕ พลเอก นพดล อินทปัญญา	เป็นกรรมการ
๑.๑.๑๖ นางนิพัทธา อมรัตน์เมธา	เป็นกรรมการ
๑.๑.๑๗ ร้อยตำรวจตรี พงษ์นิวัฒน์ ยุทธภัณฑ์บริหาร	เป็นกรรมการ
๑.๑.๑๘ พลเอก พิสิทธิ์ สิทธิสาร	เป็นกรรมการ
๑.๑.๑๙ ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง	เป็นกรรมการ
๑.๑.๒๐ นายยุทธนา ทิพเจริญ	เป็นกรรมการ
๑.๑.๒๑ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิศักดิ์ ลามเจริญทรัพย์	เป็นกรรมการ
๑.๑.๒๒ พลตรี สันติพงศ์ ธรรมปิยะ	เป็นกรรมการ
๑.๑.๒๓ นายอนุวัฒน์ เมธีวิบูลวุฒิ	เป็นกรรมการ
๑.๑.๒๔ นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล	เป็นกรรมการ
๑.๑.๒๕ พลอากาศเอก อาคม กาญจนหิรัญ	เป็นกรรมการ

อนึ่ง พลเอก บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ และพลเรือเอก ศิษฐวัชร วงษ์สุวรรณ ลาออกจากการเป็นกรรมการ ในวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๗ และในคราวประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๘ ที่ประชุมมีมติตั้ง พลอากาศเอก อาคม กาญจนหิรัญ เป็นกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง

ต่อมาในคราวประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๘/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ที่ประชุมได้พิจารณาสรรหาสมาชิกสมานิติบัญญัติแห่งชาติที่ได้รับการโปรดเกล้าฯ จำนวน ๓๓ คน ให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสามัญประจำสมานิติบัญญัติแห่งชาติ และมีมติตั้งกรรมการการเมือง จำนวน ๓ คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์เจริญศักดิ์ ศาลากิจ พลตำรวจโท ชาญเทพ เสสสะเวช และพลตรี สันติพงศ์ ธรรมปิยะ

จากนั้น ในคราวประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๐/๒๕๕๙ วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ที่ประชุมมีมติตั้ง พลเรือเอก ธีรธร ขจิตสุวรรณ เป็นกรรมการเพิ่มเติม

๑.๒ คณะกรรมการได้มีมติตั้งคณะอนุกรรมการด้านการเมือง โดยให้มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ ภารกิจ การ หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเมืองภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ทั้งนี้ ตามข้อ ๙๑ วรรคสี่ วรรคหก และวรรคเจ็ด แห่งข้อบังคับการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับการประชุมสมานิติบัญญัติแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๙ ประกอบด้วยคำสั่งคณะกรรมการการเมือง สมานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ ๑๒/๒๕๖๐ เรื่องแก้ไขหน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมการการเมือง สั่ง ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ และในคราวประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ ๑๓๙ วันพุธที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐ คณะกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการด้านการเมือง พิจารณาศึกษาและนำเสนอผลการพิจารณาศึกษาต่อคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑.๒.๑ นายศิระชัย โชติรัตน์	ประธานคณะกรรมการ
๑.๒.๒ นายนิพนธ์ นราพิทักษ์กุล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑.๒.๓ ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๑.๒.๔ พลตรี สันติพงศ์ ธรรมปิยะ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๑.๒.๕ ศาสตราจารย์พิเศษภัทรศักดิ์ วรรณแสง	อนุกรรมการ
๑.๒.๖ นายภฤช รังสีเสนา ณ ออยุธยา	อนุกรรมการ
๑.๒.๗ พลตำรวจโท ณพัฒน์ ศรีหิรัญ	อนุกรรมการ
๑.๒.๘ นายยืนหยัด ใจสมุทร	อนุกรรมการ
๑.๒.๙ นายรังสรรค์ กาญจนมา	อนุกรรมการ
๑.๒.๑๐ นายสันติ ระฆังทอง	อนุกรรมการ
๑.๒.๑๑ นายเอกธนา ธนาโรจนวงศ์	อนุกรรมการ
๑.๒.๑๒ นายผดุงศักดิ์ อมาตยกุล	อนุกรรมการและเลขานุการ

๑.๓ คณะกรรมการได้มีมติแต่งตั้งนางสาวอรทัย แหวนนาค ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน คณะกรรมการการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน สำนักกรรมการ ๒ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๙๑ วรรคสาม

๒. วิธีพิจารณา

๒.๑ คณะกรรมการได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการด้านการเมือง พิจารณาศึกษา และจัดทำ รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าว โดยคณะอนุกรรมการได้จัดให้มีการประชุม จำนวน ๔ ครั้ง

๒.๒ คณะอนุกรรมการได้ดำเนินการโดยเชิญ นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับวัฒนธรรม ทางการเมือง จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๓. ผลการพิจารณา

คณะกรรมการขอรายงานผลการพิจารณาศึกษา รายงาน “การปฏิรูปประเทศด้านการเมือง : ร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. เสนอตาม รายงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองและตามวาระการปฏิรูปที่สำคัญเร่งด่วน (๒๗ วาระ) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กลุ่ม “คน” ” ซึ่งคณะกรรมการได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการ ด้านการเมือง ดำเนินการพิจารณาศึกษารายงานดังกล่าว และคณะกรรมการได้พิจารณารายงานของ คณะอนุกรรมการด้วยความละเอียดรอบคอบแล้ว และได้มีมติให้ความเห็นชอบกับรายงานดังกล่าว โดยถือเป็นรายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ

จากการพิจารณาศึกษารายงานดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการจึงขอเสนอรายงาน
การพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ โดยมีรายละเอียดตามรายงานท้ายนี้ เพื่อให้สภานิติบัญญัติ
แห่งชาติพิจารณา หากสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบด้วยกับผลการพิจารณาศึกษาของ
คณะกรรมการ ขอโปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาและดำเนินการตามความเห็นสมควรต่อไป
ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนสืบไป

(ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์)

เลขาธิการคณะกรรมการการเมือง

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

รายงานผลการพิจารณาศึกษา

รายงาน “การปฏิรูปประเทศด้านการเมือง : ร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรม
ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. เสนอตามรายงานของสภาขับเคลื่อน
การปฏิรูปประเทศด้านการเมืองและตามวาระการปฏิรูปที่สำคัญเร่งด่วน (๒๗ วาระ)

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กลุ่ม “คน” ”

ของคณะกรรมการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๑. ความเป็นมา

ด้วยในคราวประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๐ วันจันทร์ที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้พิจารณาและเห็นชอบให้เสนอรายงาน “การปฏิรูปประเทศด้านการเมือง : ร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. เสนอตามรายงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองและตามวาระการปฏิรูปที่สำคัญเร่งด่วน (๒๗ วาระ) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กลุ่ม “คน” ” ต่อคณะรัฐมนตรี สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) คณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๖

โดยที่คณะกรรมการการเมืองได้มีการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง ซึ่งตรงตามหน้าที่ของคณะกรรมการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๑) ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงให้ส่งรายดังกล่าวมายังคณะกรรมการการเมือง เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาศึกษา และที่ประชุมคณะกรรมการการเมือง ครั้งที่ ๑๓๙ วันพุธที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐ พิจารณาแล้วมีมติมอบหมายให้คณะอนุกรรมการด้านการเมืองพิจารณารายงานดังกล่าว

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อพิจารณาศึกษา รายงาน “การปฏิรูปประเทศด้านการเมือง : ร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. เสนอตามรายงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองและตามวาระการปฏิรูปที่สำคัญเร่งด่วน (๒๗ วาระ) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กลุ่ม “คน” ” โดยมุ่งเน้นพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. ซึ่งเป็นเอกสารแนบท้ายรายงาน

๓. ผู้ซึ่งคณะอนุกรรมการได้เชิญมาแสดงความคิดเห็น

- ดร.ไพโรจน์ ภูจินาพันธ์

หัวหน้าสำนักวิชาการเมืองการปกครอง
คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

๔. วิธีการพิจารณาศึกษา

คณะอนุกรรมการด้านการเมือง ในคณะกรรมการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้พิจารณาศึกษารายงาน “การปฏิรูปประเทศด้านการเมือง : ร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. เสนอตามรายงานของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองและตามวาระการปฏิรูปที่สำคัญเร่งด่วน (๒๗ วาระ) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ กลุ่ม คน” โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ทั้งการระดมความคิดเห็นในคณะอนุกรรมการและผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลจากทั้งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิเพื่อนำมาวิเคราะห์จัดทำรายงานฉบับนี้

๕. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ.

๕.๑ บทยกเลิกกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้มีการจัดตั้ง “สำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” และ “กองทุนเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” (ตามร่างมาตรา ๑๑ และมาตรา ๓๕) การจัดตั้งดังกล่าวมีผลเป็นการยกเลิก “สำนักงานสภาพัฒนาการเมือง” และ “กองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง” ตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งจะทำให้บทบัญญัติดังกล่าวถูกยกเลิกทั้งหมด ทั้งนี้ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๗๑/๒๕๕๙ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ ซึ่งกำหนดว่า “ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ยกเว้น หมวด ๓ สำนักงานสภาพัฒนาการเมืองและ หมวด ๔ กองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองให้มีผลบังคับใช้ต่อไปจนกว่าจะมีกฎหมายอื่นได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นหรือนายกรัฐมนตรีมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น”

๕.๒ ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นวาระแห่งชาติ และเป็นส่วนหนึ่งในยุทธศาสตร์ชาติ

๕.๓ ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้มีแผนแม่บทการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองเป็นแผนหลักในการดำเนินการโดยให้คณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นผู้จัดทำ

๕.๔ ในแผนแม่บทต้องประกอบด้วย

๕.๔.๑ หลักสูตรการศึกษา โดยให้คณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยจัดทำหลักสูตรและฝึกอบรมเพื่อสร้างวิทยากรเป็นวิทยากรต้นแบบ

๕.๔.๒ การดำเนินการในเรื่องการสร้างนักการเมืองที่ดี

๕.๔.๓ การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองและการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

๕.๔.๔ การประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ดีและยั่งยืน และ

๕.๔.๕ การสร้างกลไกการบริหารและขับเคลื่อนแผนแม่บทอย่างเป็นรูปธรรม และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๕.๕ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐดังต่อไปนี้มีหน้าที่ และอำนาจในการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

๕.๕.๑ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ จัดทำแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง เรื่อง การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเพื่อให้เกิดการดำเนินการตามแผนแม่บท

๕.๕.๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ส่วนราชการในรัฐสภา จัดตั้งสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

๕.๕.๓ คณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบและนอกระบบ หลักสูตรและฝึกอบรมเพื่อสร้างวิทยากรเป็นวิทยากรต้นแบบหรือหลักสูตรอื่นใดตามที่แผนแม่บทกำหนด

๕.๕.๔ สถาบันพระปกเกล้าสนับสนุนหน่วยงานของรัฐสภา และสมาชิกรัฐสภา และเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนแผนแม่บทเพื่อสร้างนักการเมืองที่ดี

๕.๕.๕ คณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยร่วมกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง สถาบันพระปกเกล้า กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนแผนแม่บทเพื่อเสริมสร้างการศึกษา การเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน

๕.๕.๖ คณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยร่วมกับคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ สำนักสารสนเทศของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมวลชนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนแผนแม่บทด้านการประชาสัมพันธ์ และจัดสรรเวลาสำหรับเผยแพร่การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง

๕.๕.๗ คณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยร่วมดำเนินการหรือสนับสนุนหน่วยงาน องค์กร หรือองค์กรด้านสื่อสารมวลชนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ให้ความตกลงร่วมกันและจัดฝึกอบรมบุคลากรด้านสื่อสารมวลชนทุกแขนง

๕.๖ ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้มี “คณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” จำนวน ๑๘ คน ประกอบด้วย

(๑) ประธานรัฐสภาเป็นประธานกรรมการ

(๒) รองประธานรัฐสภาเป็นรองประธานกรรมการ

(๓) ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรเป็นกรรมการ

(๔) ประธานที่ประชุมระดับชาติของสภาองค์กรชุมชนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นกรรมการ

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสิบสามคน ซึ่งกรรมการตาม (๑) (๒) (๓) พิจารณาแต่งตั้ง โดยให้คัดเลือกจาก

บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา รัฐมนตรี ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้เคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญอื่น จำนวนสามคน

บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัย หรือผู้เคยดำรงตำแหน่งกรรมการ หรือผู้บริหารองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือตามกฎหมายอื่น หรือองค์กรทางวิชาการอื่น จำนวนสี่คน

บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารหน่วยงานด้านการสื่อสารมวลชน หรือผู้เคยดำรง ตำแหน่งนายกสมาคมวิชาชีพด้านการสื่อสารมวลชน จำนวนสามคน

บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ หรือผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ด้านการพัฒนาการเมือง การพัฒนาประชาธิปไตย การสร้างสำนึกความเป็นพลเมือง หรือการสร้าง วัฒนธรรมประชาธิปไตย จำนวนสามคน

(๖) เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นกรรมการและเลขานุการ

โดยให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่หลักในการจัดทำแผนแม่บท กำหนดนโยบายและ แผนงานเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บท กำกับดูแล วางนโยบายการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บท กำกับ ดูแล โครงการ กิจกรรม และการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บท ปรับปรุงแก้ไข หรือเพิ่มเติม แผนแม่บทและแผนงานขับเคลื่อนแผนแม่บท ให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการ การศึกษาวิจัย หลักสูตร หรือกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บท ออกข้อบังคับและวางระเบียบเกี่ยวกับการ ดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บท

๕.๗ ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้จัดตั้ง “กองทุนเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตย” ประกอบด้วย เงินและทรัพย์สินที่โอนมาจากกองทุนพัฒนาการเมือง ภาคพลเมือง เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณแผ่นดิน เงินหรือทรัพย์สินที่ได้จาก การบริจาคหรือมีผู้มอบให้เพื่อสมทบกองทุน เงินที่ผู้เสียภาษีแสดงเจตนาในแบบแสดงรายการภาษี เงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี ระบุให้กองทุนเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตย

๖. สรุปผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ

๖.๑ ตามที่กำหนดให้คณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ ประชาธิปไตยร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบและนอก ระบบ หลักสูตรและฝึกอบรมเพื่อสร้างวิทยากรเป็นวิทยากรต้นแบบหรือหลักสูตรอื่นใดตามที่แผนแม่บท กำหนด (ตามข้อ ๕.๕.๓) นั้น อาจพิจารณาให้สถาบันการศึกษาภายใต้การกำกับที่มีจุดเด่นด้านการเมือง และการเผยแพร่ประชาธิปไตยเป็นองค์กรที่ร่วมดำเนินการ อาทิ การประสานความร่วมมือกับสถาบัน พระปกเกล้า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นสถาบันที่มีจุดเด่นในการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจ ทางด้านการเมือง เป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนไปยังสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ตามภูมิภาค

๖.๒ หากพิจารณาตามรายละเอียดของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แล้วพบว่า แม้ใน “คณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” จะมีการถ่วงดุล โดยกำหนดให้มีองค์ประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๓ คน แต่ตามบทบัญญัติของร่าง พระราชบัญญัติซึ่งกำหนดให้ประธานรัฐสภาเป็นประธานกรรมการ รองประธานรัฐสภาเป็นรองประธาน กรรมการและผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรเป็นกรรมการ นั้น ยังแสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบสำคัญ ของคณะกรรมการยังเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการปฏิบัติ หน้าที่ของคณะกรรมการ

๖.๓ ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ยังขาดการกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจน ซึ่งจะแสดงให้เห็นได้ว่าประชาชนมีความเข้าใจและได้มีการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยไปในแนวทางที่ดีขึ้นกว่าที่ผ่านมา

๖.๔ ตามข้อ ๕.๒ ที่ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นวาระแห่งชาติ และเป็นส่วนหนึ่งในยุทธศาสตร์ชาตินั้น ไม่อาจกระทำได้นี้ เนื่องจาก การใดจะเป็นยุทธศาสตร์ชาติได้นั้นต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕) ดังนั้น จึงเห็นว่าหลักการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ เป็นหลักการที่ดีและมีประโยชน์ในการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองซึ่งเป็นไปตามแนวนโยบายของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๘ และมีเนื้อหาสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปประเทศ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๘ ก. แต่เพื่อมิให้กฎหมายมีความซ้ำซ้อนหรือมีการออกกฎหมายโดยไม่จำเป็น จึงอาจพิจารณาผลักดันให้แนวทางการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองตามร่างพระราชบัญญัตินี้บรรจุไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง และการศึกษา ตามพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ และมาตรา ๑๑ ซึ่งจะทำให้การดำเนินการตามแผนดังกล่าวจะต้องมีขั้นตอนการปฏิบัติงาน ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วม มีสภาพบังคับ และมีตัวชี้วัดที่ชัดเจน

หากสามารถผลักดันให้เป็นหนึ่งในแผนยุทธศาสตร์ชาติได้ก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะจะต้องมีการประกาศแผนยุทธศาสตร์ชาติในราชกิจจานุเบกษา (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕) ซึ่งต้องมีการดำเนินการต่อไปอย่างจริงจังภายใต้กรอบของพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐

ภาคผนวก ก

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรให้มีการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยการส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีสำนึกความเป็นพลเมือง มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การตัดสินใจทางการเมือง และกิจกรรมทางการเมือง รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน ใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด ตลอดจนเสริมสร้างให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ตามหลักการของบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๘ และมาตรา ๒๕๘ ก. เพื่อพัฒนาคนในชาติให้มีความพร้อมในการแก้ไขปัญหาของประเทศและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ซึ่งการจะพัฒนาคนไทยให้มีคุณสมบัติดังกล่าวได้นั้น ทุกภาคส่วนของสังคมต้องร่วมกันบ่มเพาะ ปลูกฝังความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติที่ดีงามตามหลักการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย ดังนั้น เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการขับเคลื่อนเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างมีระบบ มีแผนงานและทิศทางเดียวกัน อันจะทำให้การขับเคลื่อนมีพลังสามารถเปลี่ยนแปลงคนไทยทั้งประเทศได้ จึงจำเป็นต้องมีแผนแม่บทวางแนวทางและกลไกการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม บูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้การศึกษาแก่ประชาชนเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่เหมาะสม มีกระบวนการสร้างนักการเมืองที่ดีและสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตยให้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง ทั่วถึง และมีความเหมาะสมกับประชาชนในแต่ละกลุ่มวัยและกลุ่มอาชีพ และมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน และการจะดำเนินการดังกล่าว จำเป็นต้องใช้ระบบคณะกรรมการที่ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์เพื่อทำหน้าที่จัดทำแผนแม่บท กำกับดูแล วางนโยบาย และดำเนินงานอื่น ๆ เพื่อให้การขับเคลื่อนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยบรรลุผลสำเร็จ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบ
ประชาธิปไตย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการเสริมสร้างวัฒนธรรม
ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกหมวด ๓ สำนักงานสภาพัฒนาการเมือง และหมวด ๔ กองทุนพัฒนา
การเมืองภาคพลเมือง แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ และเฉพาะบทในส่วนที่เกี่ยวข้อง
กับสภาพัฒนาการเมือง ซึ่งใช้บังคับอยู่ในข้อ ๓ ข้อ ๕ และข้อ ๖ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบ
แห่งชาติ ที่ ๗๑/๒๕๕๙ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

บรรดาบทกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่งอื่น ในส่วนที่ได้บัญญัติไว้แล้ว
ในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” หมายความว่า
การดำเนินการให้การศึกษา การเรียนรู้ อบรม ปลูกฝัง การขัดเกลาทางสังคม กระบวนการกล่อมเกลาพฤติกรรม
ทางการเมือง หรือการดำเนินการอื่นใด เพื่อให้ประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เพื่อเป็นแบบแผนสำหรับยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ โดยมีการถ่ายทอดกัน
ระหว่างสมาชิกของสังคมจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง

“วัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” หมายความว่า ความเชื่อ ค่านิยม หักเหน็ด
ความรู้สึกร่วมกันของประชาชนอย่างมีเหตุผลในสังคมที่มีความเจริญงอกงาม มีศีลธรรม จรรยา มีสำนึกความ
เป็นพลเมือง มีส่วนร่วมทางการเมือง และมีความรู้ความเข้าใจการเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

“แผนแม่บท” หมายความว่า แผนแม่บทการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

“หลักสูตร” หมายความว่า หลักสูตรเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

“วิทยากร” หมายความว่า วิทยากรเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

มาตรา ๕ ให้ประธานรัฐสภารักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกข้อบังคับ ประกาศ ระเบียบ และคำสั่ง เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๖ ให้คณะรัฐมนตรีสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดำเนินการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และให้การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นวาระแห่งชาติ และเป็นส่วนหนึ่งในยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา ๗ การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามพระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ มีความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติที่ดีในทางการเมืองและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๒) ส่งเสริมให้ประชาชนมีสำนึกความเป็นพลเมือง ได้แก่ การมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบของตน เคารพกฎหมายและกติกาในการอยู่ร่วมกันในสังคม รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน มีจิตสาธารณะ ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ของส่วนรวม มีความสนใจและเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองและการกำหนดนโยบายสาธารณะในทุกระดับไปใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยไม่ซื้อสิทธิขายเสียงหรือปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด

(๓) ส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ โดยมีกลไกเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาชนและชุมชน ส่งเสริมให้มีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะและการจัดทำบริการสาธารณะ

ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง และมีพื้นที่หรือจัดให้มีเวทีสาธารณะเพื่อรับฟังความคิดเห็นหรือเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

(๔) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐอย่างกว้างขวาง โดยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบของการทุจริตและประพฤติมิชอบ การจัดทำงบประมาณแผ่นดิน ส่งเสริมให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาธารณะให้แก่ประชาชน เพื่อสร้างองค์ความรู้และความร่วมมือจากภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๕) ส่งเสริมให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ประสงค์จะสมัครเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีธรรมาภิบาล ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน ไม่ทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ประชาชนและเยาวชน มีความรู้ความสามารถ และมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ในทางการเมือง และปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและประเทศชาติ

มาตรา ๘ การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้มีแผนแม่บทเป็นแผนหลักในการดำเนินการ โดยแผนแม่บทอย่างน้อยต้องมีหลักสูตรและการดำเนินการในเรื่องสำคัญดังต่อไปนี้

(ก) การให้การศึกษา เรียนรู้ กระบวนการกล่อมเกล่าอย่างมีกระบวนการ เพื่อปลูกฝังความเชื่อ ค่านิยม ทศนคติที่ดีในทางการเมืองและการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย โดยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของไทย และของประเทศอื่น ๆ รวมทั้งจัดให้มีกระบวนการสร้างเด็กเยาวชน และประชาชนทั่วไปให้มีสำนึกความเป็นพลเมือง ยึดมั่นในอุดมการณ์ทางการเมือง หลักความชอบธรรมในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ความเป็นราชอาณาจักรไทย หลักความเสมอภาค หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน หลักสิทธิและเสรีภาพ หลักภราดรภาพ หลักความมีเหตุผลและฉันทามติ และหลักธรรมาภิบาล โดยดำเนินการดังนี้

(๑) จัดทำหลักสูตรที่มีกระบวนการให้การศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั่วถึง และมีความเหมาะสมกับประชาชนในแต่ละกลุ่มวัยและกลุ่มอาชีพ และมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน เพื่อให้การศึกษาเรียนรู้มีเนื้อหาที่ถูกต้องและมีทิศทางเดียวกัน

(๒) สร้างวิทยากรต้นแบบ และสร้างเครือข่ายวิทยากรต้นแบบจากระดับชาติ ไบยังจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน สถานศึกษา หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน กลุ่มองค์กรวิชาชีพ หรือโดยวิธีการอื่นใดเพื่อให้เกิดผลในทำนองเดียวกัน

(ข) การสร้างนักการเมืองที่ดี ให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยรับผิดชอบต่อประชาชน โดยจัดให้มีโครงการหลักสูตรอบรมนักการเมือง และประชาชนผู้ที่มีความสนใจ และจัดให้มีการกำหนดให้มีมาตรฐานทางคุณธรรมของนักการเมืองโดยให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนด และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบมาตรฐานทางคุณธรรมของนักการเมือง

(ค) การมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองและการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม โดยเสริมสร้างให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในทุกระดับโดยมีสำนึกยอมรับผิดชอบในการใช้สิทธิเลือกตั้งของตน มีส่วนร่วมในการจัดทำนโยบายสาธารณะ โดยจัดให้มีเวที

สาธารณชนรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และส่งเสริมให้เยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา ได้มีโอกาสมีส่วนร่วมเรียนรู้และมีประสบการณ์ในทางการเมือง โดยอาจให้มีส่วนร่วมกับคณะกรรมการการเลือกตั้งในการจัดการเลือกตั้งในทุกระดับให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

(ง) การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ดี และยั่งยืน เพื่อให้ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมือง และมีค่านิยมในวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้อง

(จ) กลไกการบริหารและขับเคลื่อนแผนแม่บทอย่างเป็นรูปธรรม และมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๙ ให้คณะกรรมการจัดทำแผนแม่บทตามมาตรา ๘ และให้รายงานรายละเอียดของแผนแม่บทและแผนงานการขับเคลื่อนแผนแม่บทต่อคณะรัฐมนตรี

ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนแม่บททุกปี หากคณะกรรมการเห็นว่ามีความจำเป็นต้องปรับปรุง แก้ไข หรือเพิ่มเติมแผนแม่บท หรือแผนงานการขับเคลื่อนแผนแม่บท เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ ให้จัดทำเป็นประกาศคณะกรรมการ และรายงานให้คณะรัฐมนตรีรับทราบ

เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้สัมฤทธิ์ผล คณะกรรมการอาจจัดให้มีการศึกษา วิจัย หรือสนับสนุนการวิจัย หรือจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องก็ได้

การจัดทำแผนแม่บทนี้ เมื่อนำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๒

การขับเคลื่อนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

มาตรา ๑๐ ให้การขับเคลื่อนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นวาระแห่งชาติที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องให้การสนับสนุนงบประมาณ บุคลากร หรือดำเนินการอื่นใด เพื่อให้การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยบรรลุผลสำเร็จ โดยคำนึงถึงเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การเสริมสร้างให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็งและมีวัฒนธรรมที่ดีงาม สามารถให้ความรัก ความอบอุ่น อบรมและปลูกฝังเด็กและเยาวชนให้มีจิตสำนึกที่ดีงาม มีระเบียบวินัย มีความเสียสละ มีความรับผิดชอบต่อครอบครัวและส่วนรวม มีความเคารพและกตัญญูต่อบิดามารดาหรือผู้ปกครอง มีความตั้งใจศึกษาเรียนรู้และเสริมสร้างประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ และมีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนหรือช่วยเหลือผู้อื่นตามสมควรและกำลังความสามารถ

(๒) การเสริมสร้างให้โรงเรียน มหาวิทยาลัย และสถานศึกษาทุกแห่งมุ่งเน้นการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีวัฒนธรรมที่ดีงาม มีระเบียบวินัย มีความเสียสละ มีน้ำใจ และ

มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ข้อเท็จจริง รวมทั้งมีความเข้าใจในหลักการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยอย่างสันติสุข

(๓) การเสริมสร้างให้บุคลากรในหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน และประชาชนทั่วไป มีวัฒนธรรมประชาธิปไตยที่ดีงาม มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และปฏิบัติหน้าที่หรือการทำงานของตนด้วยความขยันหมั่นเพียร ศึกษาเรียนรู้และเสริมสร้างประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ และการจัดทำนโยบายสาธารณะ และแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์

มาตรา ๑๑ เพื่อให้การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยสัมฤทธิ์ผล ให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ จัดทำแผนการปฏิรูปประเทศที่กำหนดคกโลก วิธีการ และขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปด้านการเมืองเรื่องการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ดังนี้

(๑) ให้ดำเนินการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามแผนแม่บทและมีแผนการปฏิรูปการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ชัดเจน อย่างมีลำดับและมีขั้นตอน

(๒) ให้จัดทำหลักสูตรการศึกษาที่มีกระบวนการให้ความรู้และการปลูกฝังประชาชน ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และให้ความรู้ด้านอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

(๓) ให้รัฐสภา กระทรวงศึกษาธิการ และคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นหน่วยงานรับผิดชอบด้านการให้การศึกษา เรียนรู้ และการปลูกฝังเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

(๔) ให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งดำเนินการหรือให้การสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานมีวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

(๕) ให้คณะรัฐมนตรีจัดหรือสนับสนุนให้หน่วยงานตาม (๓) ดำเนินการให้มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและทั่วถึงเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้อง มีทัศนคติที่ดีในทางการเมือง และกระตุ้นให้ประชาชนมีความสนใจมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง การจัดทำนโยบายสาธารณะ และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ หรือดำเนินการประชาสัมพันธ์ในเรื่องอื่นใด เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

มาตรา ๑๒ ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ส่วนราชการในรัฐสภา จัดตั้งสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เป็นส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเป็นหน่วยงานรองรับภารกิจของคณะกรรมการและการขับเคลื่อนตามแผนแม่บท และให้มีสถาบันการศึกษาทางการเมืองในรัฐสภาเพื่อเป็นศูนย์การศึกษา ฝึกอบรม ให้ความรู้แก่สมาชิกรัฐสภา ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมือง ข้าราชการรัฐสภาสามัญ บุคคลในวงงานรัฐสภา บุคลากรในหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน สถานศึกษา และองค์กรอื่น ๆ รวมทั้งประชาชนทั่วไป เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง การปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภาที่ถูกต้อง มีความเข้าใจในบทบาท อำนาจหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติในการตรากฎหมายและการทำหน้าที่ตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจฝ่ายบริหารและอำนาจฝ่ายตุลาการ ไม่ใช่อำนาจไปในทางใช้เสียงมติในสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาข้างมากโดยขาดคุณธรรม

จริยธรรมหรือธรรมาภิบาล การปฏิบัติตนตามมาตรฐานทางจริยธรรม หรือให้ความรู้ในเรื่องอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

มาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการดำเนินการจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสมกับประชาชนในแต่ละกลุ่มวัย กลุ่มอาชีพ และมีหลักสูตรสำหรับการศึกษาในระบบ และหลักสูตรสำหรับการศึกษานอกระบบ หรือหลักสูตรอื่นใด ตามที่แผนแม่บทกำหนด

การจัดทำหลักสูตรตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยที่ถูกต้องและยั่งยืน โดยใช้รูปแบบกระบวนการที่เน้นการสร้างวินัยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ และมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น มีกระบวนการถ่ายทอดที่สอดคล้องกับอายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ พื้นฐานความรู้ และสังคมของกลุ่มเป้าหมาย โดยต้องกำหนดคุณสมบัติหรือระดับอายุของผู้เรียน รวมทั้งระบุหน่วยงานหรือองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการนำหลักสูตรไปใช้อย่างชัดเจน และควรให้มีการเรียนรู้หน้าที่พลเมืองและศีลธรรม วิชาคุณสมบัตินิติ และเรื่องอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย รวมทั้งควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การวิเคราะห์คุณสมบัติเพื่อให้ได้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ดี โดยเลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เสียสละ และเคยรับผิดชอบดูแลทุกข์สุขประชาชนในพื้นที่หรือในชุมชน ไม่มีประวัติหรือมีพฤติกรรมในทางเสื่อมเสีย ไม่ให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อแลกกับการให้คะแนนเสียงในการเลือกตั้ง เนื่องจากจะส่งผลให้เกิดการทุจริต ไม่เป็นผู้ประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมายหรือเป็นผู้มีอิทธิพล ไม่สร้างความขัดแย้งให้กับประชาชนและสังคม ไม่เป็นผู้ขาดความรับผิดชอบหรือใช้คำพูดที่ไม่สร้างสรรค์ หรือมีพฤติกรรมใส่ร้ายผู้อื่นหรือพูดโดยไม่รู้ข้อมูลข้อเท็จจริง

เมื่อคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรตามวรรคหนึ่งแล้วเสร็จ ให้กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรตามวรรคสอง ดำเนินการบรรจุหลักสูตรไว้ในระบบการเรียนการสอน หรือการฝึกอบรมของสถานศึกษา สถาบัน หรือองค์กรอื่นใดที่อยู่ในสังกัดของตน

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำหลักสูตรและฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย เพื่อสร้างวิทยากรเพื่อทำหน้าที่เป็นวิทยากรต้นแบบในการถ่ายทอดความรู้และกระบวนการเสริมสร้างประชาชนให้มีวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยให้แก่ครู ณาจารย์ หรือผู้สอนของสถานศึกษา สถาบัน หรือองค์กรอื่นใดที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ให้การศึกษาและความรู้ตามหลักสูตร และจัดให้วิทยากรลงพื้นที่เพื่อถ่ายทอดความรู้และกระบวนการให้ความรู้ตามกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละหลักสูตร ตามที่แผนแม่บทกำหนด

การดำเนินงานสร้างวิทยากรและการจัดวิทยากรลงพื้นที่ตามวรรคหนึ่ง ให้มหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาที่ตั้งอยู่ในแต่ละจังหวัดเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ สนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกในการดำเนินการลงพื้นที่ให้ความรู้ของวิทยากร

มาตรา ๑๕ ให้สถาบันพระปกเกล้าทำหน้าที่สนับสนุนงานของรัฐสภาและสมาชิกรัฐสภา และเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนแผนแม่บทเพื่อสร้างนักการเมืองที่ดี โดยจัดให้การศึกษา ฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยให้แก่ผู้ประสงค์สมัครรับเลือกตั้งทุกระดับ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกระดับ ผู้บริหารพรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมือง และประชาชนผู้สนใจ เพื่อสร้างนักการเมืองที่ดีเป็นที่พึงประสงค์ของประชาชน โดยการให้การศึกษาดังกล่าวควรทำอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินงานให้การศึกษาฝึกอบรมผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้สถาบันพระปกเกล้าดำเนินการอย่างจริงจัง โดยมุ่งเน้นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตลอด

ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งทางการเมือง แต่ห้ามมิให้มีกรรมการในองค์กรอิสระทุกองค์กรและเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าร่วมศึกษาในหลักสูตรเดียวกัน

มาตรา ๑๖ ให้คณะกรรมการร่วมกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง สถาบันพระปกเกล้า กรรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนแผนแม่บทเพื่อเสริมสร้างให้การศึกษา ให้การเรียนรู้ ปลูกฝังความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน ในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ และให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การตัดสินใจทางการเมือง และการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการร่วมกับคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ สำนักสารสนเทศของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมวลชนของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เป็นหน่วยงานหลักในการสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนแม่บทด้านการประชาสัมพันธ์ ตามที่แผนแม่บทกำหนด การดำเนินงานประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ให้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง โดยคำนึงถึงความสนใจของประชาชนในแต่ละกลุ่มวัยและกลุ่มอาชีพ และความสนใจทางการเมืองของประชาชน

มาตรา ๑๘ ให้คณะกรรมการประสานให้คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ จัดสรรเวลากิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่อยู่ในกำกับดูแลเพื่อเผยแพร่การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการร่วมดำเนินการหรือให้การสนับสนุนหน่วยงาน องค์กร หรือ สมาคมด้านสื่อสารมวลชนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในการทำความตกลงร่วมกันและจัดฝึกอบรมบุคลากร ด้านสื่อสารมวลชนทุกแขนงให้ตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย และทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้อง เที่ยงตรง และมีประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยมีสำนักความรับผิดชอบถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน

หมวด ๓

คณะกรรมการ

มาตรา ๒๐ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” จำนวนสิบแปดคน ประกอบด้วย

- (๑) ประธานรัฐสภาเป็นประธานกรรมการ
- (๒) รองประธานรัฐสภาเป็นรองประธานกรรมการ
- (๓) ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรเป็นกรรมการ

(๔) ประธานที่ประชุมในระดับชาติของสภาองค์กรชุมชนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นกรรมการ

(๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสิบสามคนซึ่งกรรมการตาม (๑) (๒) (๓) พิจารณาแต่งตั้ง โดยให้คัดเลือกจาก

บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา รัฐมนตรี ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร หรือผู้เคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญอื่น จำนวนสามคน

บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัย หรือผู้เคยดำรงตำแหน่งกรรมการหรือผู้บริหาร องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือตามกฎหมายอื่น หรือองค์กรทางวิชาการอื่น จำนวนสี่คน

บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารหน่วยงานด้านการสื่อสารมวลชน หรือผู้เคยดำรงตำแหน่ง นายกสมาคมวิชาชีพด้านสื่อสารมวลชน จำนวนสามคน

บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ หรือผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ด้านการพัฒนาการเมือง การพัฒนาประชาธิปไตย การสร้างสำนึกความเป็นพลเมือง หรือการสร้างวัฒนธรรม ประชาธิปไตย จำนวนสามคน

(๖) เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๒๑ กรรมการตามมาตรา ๒๐ (๕) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้
ก. คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ในวันที่ได้รับแต่งตั้ง

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๒) เป็นผู้ต้องคำพิพากษาให้จำคุก และถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือเป็นผู้ที่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันที่ได้รับแต่งตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำ โดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๓) อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

(๔) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถูกเลิกจ้างจากหน่วยงานของเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่

(๕) เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

มาตรา ๒๒ ให้กรรมการตามมาตรา ๒๐ (๕) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดวาระตามวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๒๐ (๕) ขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการ ซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่กรรมการตามมาตรา ๒๐ (๕) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการก็ได้ และให้กรรมการผู้ได้รับแต่งตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

ในกรณีที่กรรมการตามมาตรา ๒๐ (๕) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการแทนตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๒๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๒๒ กรรมการตามมาตรา ๒๐ (๕) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ประธานรัฐสภาให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๑
- (๕) ต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๒๕ หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการตามมาตรา ๒๐ (๕) ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานรัฐสภาประกาศกำหนด

มาตรา ๒๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดทำแผนแม่บท กำหนดนโยบายและแผนงานเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บท
 - (๒) กำกับดูแล วางนโยบายการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทของสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
 - (๓) กำกับดูแล โครงการ กิจกรรม และการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนแผนแม่บท
 - (๔) ปรับปรุง แก้ไข หรือเพิ่มเติมแผนแม่บท และแผนงานขับเคลื่อนแผนแม่บท
 - (๕) ให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการ การศึกษาวิจัย หลักสูตร หรือกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บท
 - (๖) ออกข้อบังคับและวางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บท
 - (๗) ออกประกาศเกี่ยวกับการกำหนดองค์ประกอบ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกอำนาจหน้าที่ การแต่งตั้งหรือการยุบเลิกคณะอนุกรรมการและคณะกรรมการประสานงาน
 - (๘) ให้ความเห็นชอบระเบียบของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินกองทุนและการบริหารกองทุน
 - (๙) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการและคณะกรรมการประสานงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
 - (๑๐) ติดตามและประเมินผลการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
 - (๑๑) มีอำนาจหน้าที่ และดำเนินการอื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้
- มาตรา ๒๗ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

คณะกรรมการต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละสี่ครั้ง

การดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับการประชุมที่มีได้บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ให้เป็นตามข้อบังคับของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๘ คณะกรรมการอาจตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาศึกษาหรือปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บท ดังต่อไปนี้

(๑) คณะอนุกรรมการจัดทำหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาศึกษา และจัดทำแผนงานการศึกษา จัดทำหลักสูตร และสร้างวิทยาการตามแผนแม่บท หรือปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๒) คณะอนุกรรมการสร้างนักรการเมืองที่ดีและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาศึกษา และจัดทำแผนงานการสร้างนักรการเมืองที่ดีและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนตามแผนแม่บท หรือปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๓) คณะอนุกรรมการวางกลไกการบริหารงาน และติดตามการดำเนินงานตามแผนแม่บท

มีอำนาจพิจารณาศึกษา และวางกลไกการบริหารเพื่อให้การขับเคลื่อนแผนแม่บทมีประสิทธิภาพ และมีหน้าที่ติดตามการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บท ประเมินผลงาน และจัดทำรายงานการประเมินผลงานเสนอต่อคณะกรรมการ หรือปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๔) คณะอนุกรรมการด้านการประชาสัมพันธ์

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาศึกษา และจัดทำแผนงานประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามแผนแม่บท หรือปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๕) คณะอนุกรรมการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

ให้คณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง ดำเนินการจัดทำแผนการปฏิบัติงานตามกรอบอำนาจหน้าที่เสนอให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศตั้ง และดำเนินงานพิจารณาศึกษาและจัดทำภารกิจตามที่คณะกรรมการมอบหมายให้แล้วเสร็จโดยเร็ว โดยต้องรายงานความคืบหน้าการดำเนินงานให้คณะกรรมการรับทราบทุกสามสิบวัน

เมื่อคณะอนุกรรมการดำเนินงานตามภารกิจที่คณะกรรมการมอบหมายเสร็จสิ้นแล้ว ให้รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการรับทราบ เมื่อคณะกรรมการพิจารณารายงานผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการแล้วเห็นว่าภารกิจของคณะอนุกรรมการนั้นได้เสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการยุบเลิกคณะอนุกรรมการชุดดังกล่าว

องค์ประกอบ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก อำนาจหน้าที่ การแต่งตั้งหรือการยุบเลิกคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๙ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานได้ ดังนี้

- (๑) คณะกรรมการประสานงานหน่วยงานด้านการศึกษาและวิชาการ
- (๒) คณะกรรมการประสานงานภาคประชาสังคมและชุมชนท้องถิ่น
- (๓) คณะกรรมการประสานงานหน่วยงานด้านการประชาสัมพันธ์
- (๔) คณะกรรมการประสานงานด้านอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

การแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการพิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลที่ดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า ประธานกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ และประธานที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย หรือตำแหน่งอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ในการขับเคลื่อนแผนแม่บทองค์ประกอบ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก อำนาจหน้าที่ การแต่งตั้ง ปรับเปลี่ยน หรือการยุบเลิกคณะกรรมการประสานงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการ

มาตรา ๓๐ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๗ มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะกรรมการและคณะกรรมการประสานงานโดยอนุโลม

มาตรา ๓๑ ให้คณะกรรมการรายงานผลการดำเนินงานการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามพระราชบัญญัตินี้ให้คณะรัฐมนตรีและที่ประชุมรัฐสภาทราบทุกปี

มาตรา ๓๒ ให้คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะกรรมการประสานงานได้รับเบี้ยประชุม หรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นตามระเบียบของรัฐสภา

หมวด ๔

สำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

มาตรา ๓๓ ให้มีสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการฝ่ายรัฐสภา

มาตรา ๓๔ สำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไป งานธุรการ และงานวิชาการเพื่อสนับสนุนและรองรับภารกิจของคณะกรรมการ และการขับเคลื่อนแผนแม่บทตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไป งานธุรการ และงานวิชาการเพื่อสนับสนุนและรองรับการจัดตั้งสถาบันการศึกษาทางการเมืองในหน่วยงานของรัฐสภา
- (๓) ดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บท และสนับสนุนการดำเนินงานขับเคลื่อนแผนแม่บทของคณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (๔) เป็นศูนย์กลางการประสานงานเพื่อการขับเคลื่อนแผนแม่บท

(๕) ให้การศึกษา การฝึกอบรม ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ เพื่อการศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยให้แก่สมาชิกรัฐสภา ข้าราชการรัฐสภา ฝ่ายการเมือง ข้าราชการรัฐสภาสามัญ บุคคลในวงงานรัฐสภา บุคลากรในหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชน สถานศึกษา และประชาชนทั่วไป

(๖) จัดทำสื่อ โครงการ หรือกิจกรรม เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย สิทธิและเสรีภาพ และหน้าที่ของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ สำนึกความเป็นพลเมือง หรือเรื่องอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยให้กับนักเรียน นิสิต นักศึกษา ส่วนราชการ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป

(๗) ศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ วิจัย หรือสนับสนุนการวิจัย เพื่อประโยชน์ในการ เสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย

(๘) ติดตาม ตรวจสอบ วิเคราะห์ ประเมินผล และเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานขับเคลื่อน แผนแม่บทต่อคณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๙) บริหารกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๐) รายงานผลการขับเคลื่อนแผนแม่บทต่อคณะกรรมการ

(๑๑) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย หรือตามที่สำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎรกำหนด

มาตรา ๓๕ ให้คณะรัฐมนตรีจัดสรรเงินอุดหนุนให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อรองรับการปฏิบัติงานตามแผนแม่บท และการปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยเงินอุดหนุน ดังกล่าวจะนำไปใช้เพื่อกิจการอื่นอันมิใช่กิจการภายใต้การดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้มิได้

หมวด ๕

กองทุน

มาตรา ๓๖ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เรียกว่า “กองทุนเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย” เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่าย สำหรับการดำเนินงานของสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย และการขับเคลื่อน แผนแม่บทตามพระราชบัญญัตินี้

หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินกองทุน การบริหารกองทุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบของ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินและทรัพย์สินที่โอนมาจากกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองตามพระราชบัญญัติ สภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

(๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากงบประมาณแผ่นดิน

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการบริจาคหรือมีผู้มอบให้เพื่อสมทบกองทุน

(๔) เงินที่ผู้เสียภาษีแสดงเจตนาในแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี ระบุให้ กองทุนเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่กำหนดโดยอธิบดีกรมสรรพากร

(๕) เงินและทรัพย์สินอื่นที่ตกเป็นของกองทุนดอกผลหรือรายได้อื่น การรับเงินหรือทรัพย์สินตาม (๓) ต้องไม่มีเงื่อนไขหรือข้อกำหนดทิศทางการบริหารและ การจัดสรรเงินของกองทุน

มาตรา ๓๗ รายได้ที่เกิดจากกองทุนตามมาตรา ๓๖ ให้นำส่งเข้ากองทุน โดยไม่ต้องนำส่งคลัง เป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๓๘ บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่กองทุนได้มาตามมาตรา ๔๑ โดยมีผู้มอบให้หรือได้มา โดยการซื้อด้วยเงินรายได้ของกองทุน หรือแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินของกองทุน ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

มาตรา ๓๙ ทรัพย์สินในกองทุน ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี และบุคคลใด จะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในเรื่องทรัพย์สินในกองทุนมิได้

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๐ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ และเงินงบประมาณของสำนักงาน สภาพัฒนาการเมืองตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาเป็นของสำนักงานเลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎร โดยจัดตั้งเป็นสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเพื่อดำเนินงาน ตามพระราชบัญญัตินี้

ให้โอนพนักงาน ลูกจ้างของสำนักงานสภาพัฒนาการเมืองตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนา การเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยให้ปฏิบัติงาน ในสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยหรือตามที่คณะกรรมการข้าราชการรัฐสภา ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการรัฐสภากำหนดตามข้อเสนอของเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ให้คณะกรรมการข้าราชการรัฐสภาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการรัฐสภาพิจารณา กำหนดตำแหน่งพนักงานและลูกจ้างที่โอนมาตามวรรคสอง โดยให้ได้รับค่าจ้าง สิทธิและประโยชน์เท่าที่เคย ได้รับไปพลางก่อนจนกว่าจะได้บรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตย แต่จะแต่งตั้งให้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างต่ำกว่าเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ได้รับอยู่เดิม ไม่ได้ ส่วนเงินเดือนหรือค่าจ้าง รวมทั้งสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่จะได้รับต่อไปนั้นให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วย ระเบียบข้าราชการรัฐสภา

มาตรา ๔๑ ให้โอนบรรดาเงินและทรัพย์สินที่เป็นของกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง ตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาเป็นของกองทุนเพื่อการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๒ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๒๐ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๒๐ (๕) ซึ่งต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๓ ในวาระเริ่มแรก ระหว่างที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยังไม่จัดตั้งสำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมอบหมายให้ส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรที่มีอยู่ ทำหน้าที่ปฏิบัติงานเพื่อรองรับภารกิจของคณะกรรมการ และดำเนินงานอื่น ๆ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๔ ในวาระเริ่มแรก ระหว่างที่ยังไม่มีแผนแม่บท ให้นำรายงานเรื่อง “การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” ของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มาประกอบการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการจัดทำแผนแม่บทแล้วเสร็จ

มาตรา ๔๕ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการนำแนวทางตามรายงานเรื่อง “การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” ของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มาใช้ประกอบการดำเนินการจัดทำแผนแม่บท

เพื่อให้การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมีความต่อเนื่อง การดำเนินงานตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คำนึงถึงการสานต่อโครงการ กิจกรรม หรือภารกิจการขับเคลื่อนการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของคณะกรรมการวิชาการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ

มาตรา ๔๖ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการจัดทำหลักสูตรสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่หนึ่ง และให้กระทรวงศึกษาธิการบรรจุเป็นวิชาภาคบังคับ ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทุกแห่ง

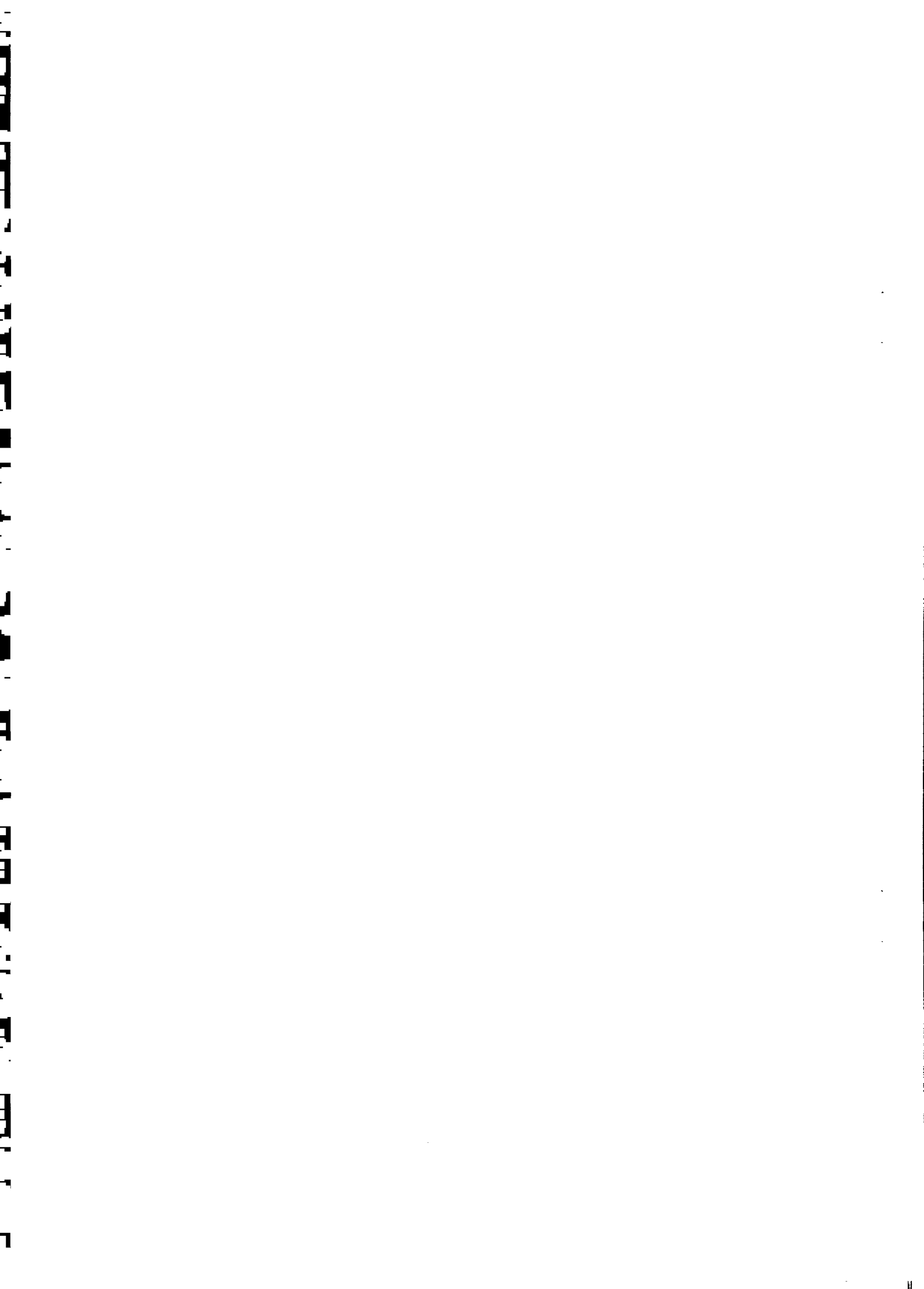
การจัดทำหลักสูตรสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่หนึ่งตามวรรคหนึ่ง ให้นำกรอบหลักสูตรวิชาการเมืองและพลเมืองศึกษาสำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่หนึ่งของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ มาเป็นแนวทางในการจัดทำ และใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรในระดับอื่น ๆ ต่อไป

มาตรา ๔๗ เมื่อครบกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ประธานรัฐสภาพิจารณาทบทวนเหตุผลและความจำเป็นในการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้สำนักเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยเป็นสำนักงานที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ในกำกับดูแลของรัฐสภา และเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช้ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการฝ่ายรัฐสภา

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก ข

บทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง

๑. “มาตรา ๖๕ รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

การจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย

ยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

๒. “มาตรา ๗๘ รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงการตัดสินใจทางการเมือง และการอื่นใด บรรดาที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชน”

๓. “มาตรา ๒๕๗ การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

(๑) ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ

(๒) สังคมมีความสุข เป็นธรรม และมีโอกาสอันทัดเทียมกันเพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ

(๓) ประชาชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔. “มาตรา ๒๕๘ ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้

ก. ด้านการเมือง

(๑) ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองรวมทั้งการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้ง และออกเสียงประชามติโดยอิสระปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด

(๒) ให้การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองเป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เพื่อให้พรรคการเมืองพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน มีกระบวนการให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบอย่างแท้จริงในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง และการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรมเข้ามาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

(๓) มีกลไกที่กำหนดความรับผิดชอบของพรรคการเมืองในการประกาศโฆษณานโยบายที่มีได้วิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสียอย่างรอบด้าน

(๔) มีกลไกที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

(๕) มีกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธีภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข”

๕. “มาตรา ๒๕๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๖๐ และมาตรา ๒๖๑ การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศซึ่งอย่างน้อยต้องมีวิธีการจัดทำแผนการมีส่วนร่วมของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนในการดำเนินการปฏิรูปประเทศ การวัดผลการดำเนินการ และระยะเวลาดำเนินการปฏิรูปประเทศทุกด้าน ซึ่งต้องกำหนดให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปในแต่ละด้านภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้รวมตลอดทั้งผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุในระยะเวลาห้าปี

ให้ดำเนินการตรากฎหมายตามวรรคหนึ่ง และประกาศใช้บังคับภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ในระหว่างที่กฎหมายตามวรรคหนึ่งยังไม่มีผลใช้บังคับ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการปฏิรูป โดยอาศัยหน้าที่และอำนาจที่มีอยู่แล้วไปพลางก่อน”

๖. “มาตรา ๒๖๑ ในการปฏิรูปตามมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา ให้มีคณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระคณะหนึ่งที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะและร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีดำเนินการต่อไป ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันประกาศใช้ รัฐธรรมนูญนี้ และให้คณะกรรมการดำเนินการศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะและร่างกฎหมายให้แล้วเสร็จ และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในสองปีนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง

จ. ด้านการศึกษา

(๑) ให้สามารถเริ่มดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา ตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัยโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

(๒) ให้ดำเนินการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งกองทุนตามมาตรา ๕๔ วรรคหก ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(๓) ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับ ความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงาน บุคคลของ ผู้ประกอบวิชาชีพครู

(๔) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติ และระดับพื้นที่”

ภาคผนวก ค

บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐

๑. มาตรา ๘ ให้จัดทำแผนการปฏิรูปประเทศในด้าน ดังต่อไปนี้

- (๑) ด้านการเมือง
- (๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน
- (๓) ด้านกฎหมาย
- (๔) ด้านกระบวนการยุติธรรม
- (๕) ด้านการศึกษา
- (๖) ด้านเศรษฐกิจ
- (๗) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๘) ด้านสาธารณสุข
- (๙) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ
- (๑๐) ด้านสังคม
- (๑๑) ด้านอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ที่ประชุมร่วมโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีจะแยกด้านตามวรรคหนึ่ง นอกจากด้านตาม (๕) ออกเป็นเรื่องต่าง ๆ ก็ได้

ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านเพื่อทำหน้าที่จัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศตามวรรคหนึ่ง และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมอบหมาย ในกรณีที่มีการแยกด้านใดออกเป็นเรื่องตามวรรคสอง ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปประเทศสำหรับเรื่องนั้นเป็นคณะแยกจากกัน

ในการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายตามมาตรา ๒๕๘ ง. (๔) และด้านการศึกษาตามมาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษาของรัฐธรรมนูญ ให้คณะกรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งขึ้นตามมาตรา ๒๖๐ หรือมาตรา ๒๖๑ ของรัฐธรรมนูญแล้วแต่กรณี เป็นผู้ดำเนินการ

การจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ประชุมร่วมกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ อย่างน้อยต้องกำหนดเรื่องการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง รวมทั้งการรับฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะขององค์กรฝ่ายตุลาการมาใช้ประกอบการพิจารณาในการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรฝ่ายตุลาการด้วย

๒. มาตรา ๑๑ การจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ ให้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

(๑) ให้คณะกรรมการปฏิรูปจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศในด้านที่รับผิดชอบให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๐ (๒) แล้วเสนอที่ประชุมร่วมพิจารณาให้ความเห็นชอบภายในสามสิบวัน

(๒) เมื่อที่ประชุมพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนการปฏิรูปประเทศแล้ว ให้เสนอคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อพิจารณาความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทซึ่งต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่าง

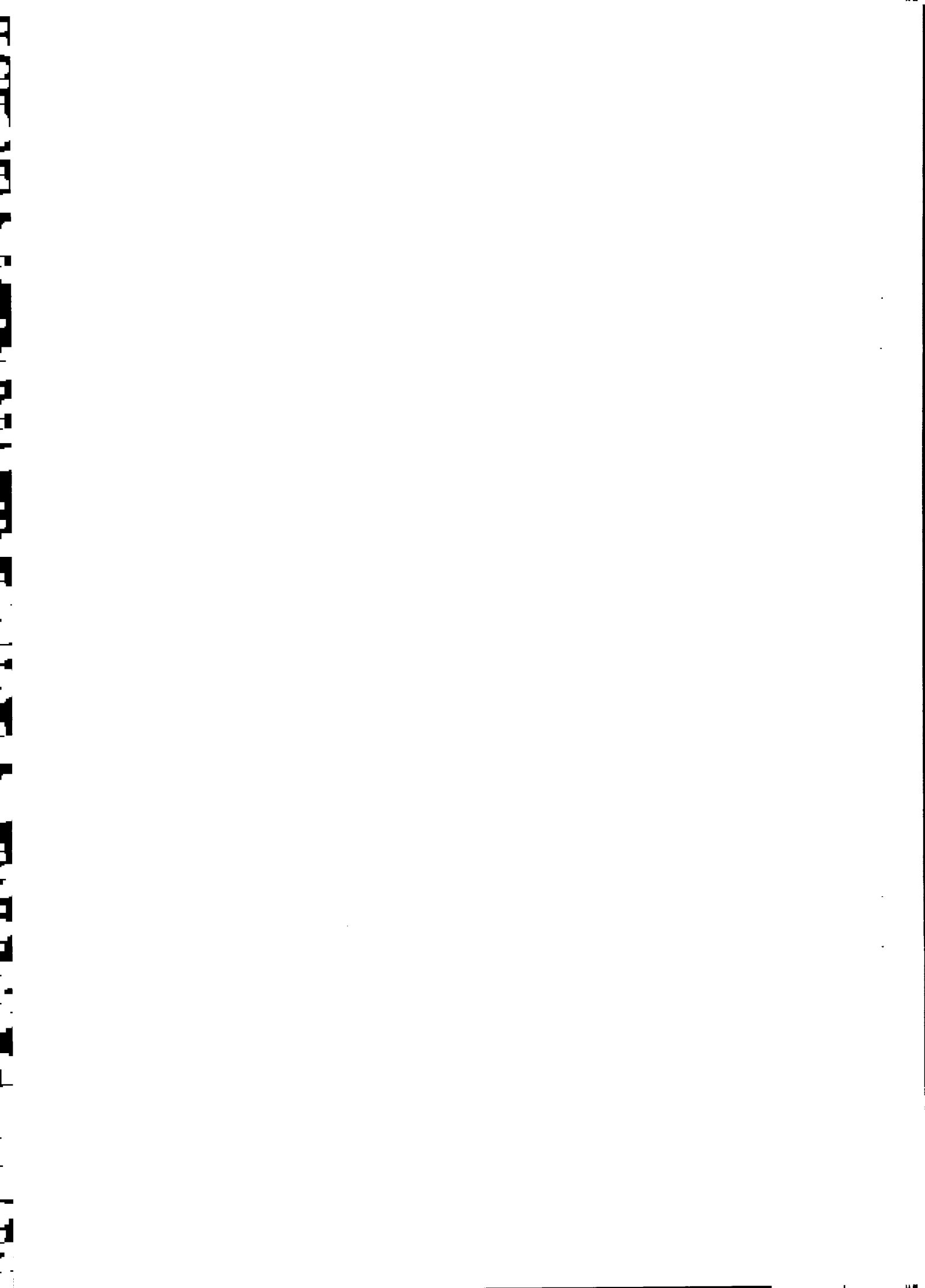
(๓) ให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอร่างแผนการปฏิรูปประเทศที่ผ่านการพิจารณาให้ความเห็นชอบภายในสามสิบวัน และดำเนินการตามมาตรา ๖ วรรคสอง ต่อไป

ในการดำเนินการตาม (๑) ให้คณะกรรมการปฏิรูปเชิญหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศในด้านนั้น เข้าร่วมชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการดำเนินการ รวมทั้งจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนโดยวิธีการที่ประชาชนสามารถเข้าถึงและแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะได้โดยสะดวกและทั่วถึง ทั้งนี้ ต้องมีการแสดงข้อมูลที่เพียงพอแก่การที่ประชาชนจะเข้าใจและสามารถแสดงความคิดเห็นได้ด้วย

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปคณะใดภายหลังพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๐ (๒) การนับเวลาตามที่กำหนดไว้ใน (๑) ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปคณะนั้น

ระยะเวลาการดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง คณะรัฐมนตรีโดยข้อเสนอแนะของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจะขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปก็ได้ตามความจำเป็น

ภาคผนวก ง

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ที่ ๗๑/๒๕๕๙

เรื่อง การยกเลิกกฎหมายว่าด้วยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กฎหมายว่าด้วยสภาพัฒนาการเมือง และกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย

ตามที่ได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสิ้นสุดลง ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ กำหนดให้สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันก่อนวันที่ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติใช้บังคับสิ้นสุดลง และให้การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติยุติลงจนกว่าบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือกฎหมายอื่นใดจะกำหนดไว้เป็นประการอื่น และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๒๐/๒๕๕๘ เรื่อง ระเบียบการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเพื่อเสนอชื่อเป็นกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘ กำหนดให้ระเบียบการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเพื่อเสนอชื่อเป็นกรรมการปฏิรูปกฎหมายตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๓ ไปจนกว่าจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น อีกทั้งต่อมายังปรากฏว่ามีสมาชิกสภาพัฒนาการเมืองบางส่วนได้พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุครบวาระ ทำให้ต้องมีการสรรหาสมาชิกสภาพัฒนาการเมืองแทนตำแหน่งที่ว่างลงตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

โดยที่องค์กรดังกล่าวได้ชะลอการดำเนินการมาแล้วระยะหนึ่ง บัดนี้สมควรกำหนดทิศทางการดำเนินการต่อไปให้ชัดเจนตามข้อเท็จจริงที่ว่าขณะนี้อยู่ในช่วงการดำเนินการเรื่องยุทธศาสตร์ชาติ การปฏิรูปประเทศ และการประกาศใช้บังคับของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งต่อไปจะต้องดำเนินการจัดตั้งองค์กรขึ้นใหม่ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับองค์กรดังกล่าวเพื่อรับผิดชอบดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ และการปฏิรูปประเทศ ซึ่งรวมถึงงานด้านการพัฒนาการเมือง การปฏิรูปกฎหมาย การให้คำปรึกษาทางเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ซ้ำซ้อนกัน และผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถทำงานตลอดจนบริหารจัดการด้านบุคลากร งบประมาณ ทรัพย์สิน อาคาร สถานที่ อำนาจหน้าที่ และด้านอื่น ๆ ได้อย่างประหยัดและสอดคล้องกัน เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปและการบริหารราชการแผ่นดิน จึงเห็นเป็นการสมควรให้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรดังกล่าวเป็นอันยกเลิกไปจนกว่าจะมีกฎหมายอื่นใดบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น หรือนายกรัฐมนตรี หรือหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสิ้นสุดลง ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๐/๒๕๕๘ เรื่อง ระเบียบการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเพื่อเสนอชื่อเป็นกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ และพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ ยกเว้นมาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๗/๒ ให้ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีกฎหมายอื่นใดบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น หรือนายกรัฐมนตรีมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ยกเว้นหมวด ๓ สำนักงานสภาพัฒนาการเมือง และหมวด ๔ กองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง ให้ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีกฎหมายอื่นใดบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นหรือนายกรัฐมนตรีมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ให้คณะกรรมการบริหารสำนักงานสภาพัฒนาการเมือง และคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ และให้บรรดาอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสำนักงานสภาพัฒนาการเมืองและคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง เป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๓ ยกเว้นหมวด ๓ สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ให้ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีกฎหมายอื่นใดบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นหรือนายกรัฐมนตรีมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๕ ให้สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเมือง และสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไป และให้อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย โดยนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้ไปช่วยปฏิบัติงานในองค์กรอื่นได้

ในระหว่างยังไม่มีกฎหมายหรือคำสั่งของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือนายกรัฐมนตรีกำหนดให้สำนักงานตามวรรคหนึ่งโอนหรือไปเป็นหน่วยงานภายใต้สังกัดหน่วยงานอื่นใด ให้บรรดาผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ และเงินงบประมาณของสำนักงานดังกล่าวที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับยังคงเป็นของสำนักงานนั้น ๆ ทั้งนี้ ให้การบริหารงานบุคคล การเบิกจ่ายและใช้งบประมาณกระทำได้เท่าที่จำเป็น

ในกรณีที่การสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่หรือการปฏิบัติหน้าที่อื่นใดของสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายตามข้อ ๓ ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๐/๒๕๕๘ เรื่อง ระเบียบการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเพื่อเสนอชื่อเป็นกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘ ยังอยู่ในระหว่างดำเนินการในวันก่อนวันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ ให้ยังคงดำเนินการต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ

ข้อ ๖ บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติ คณะรัฐมนตรีใดที่อ้างถึงประธานสภาตามพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ ประธานสภาตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือประธานกรรมการ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้ถือว่าอ้างถึงนายกรัฐมนตรีแล้วแต่กรณี

บรรดาระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน การรักษาการแทนและการปฏิบัติกรแทน การกำหนดอัตราเงินเดือนและค่าตอบแทน สวัสดิการหรือการสงเคราะห์อื่น และการดำเนินการอื่นของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเมือง และสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ คำสั่งนี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะได้มีกฎระเบียบบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นหรือนายกรัฐมนตรี มีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๗ ในกรณีเห็นสมควรนายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีอาจเสนอให้คณะรักษา ความสงบแห่งชาติแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสั่งนี้ได้

ข้อ ๘ คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

